

ПЛАН 9

Тема: Власні особові та географічні назви в професійному мовленні

Мета: засвоїти правила вживання великої літери та географічних назв у документах; опанувати правила передачі іноземних найменувань українською мовою.

1. Складні випадки використання великої літери в документах.
2. Географічні назви в ділових паперах.
3. Відмінювання географічних назв.
4. Правила утворення назв жителів населених пунктів.
5. Доручення. Довіреність. Розписка.

Ключові слова та терміни: власні назви, географічні назви, загальні назви, топоніми, катойконіми, патронім, доручення, розписка.

Основна література: 1-9.

Додаткова література: 1, 6, 8, 9, 10-14.

✍ Виконати практичні завдання

1. Відредагувати речення.

1. В акті перевірки зазначено, що установа не була забезпечена питтєвою водою відповідно до санітарних норм. 2. Пожарники справились із загорянням в приміщенні суду. 3. Оголошення про проведення громадських слухань було розміщено на дошці об'яв біля будівлі сільської ради. 4. Керівника колегії адвокатів привітали з наступаючим новим роком. 5. У міжнародному договорі зазначено, що співпраця здійснюється з такими державами: Турція, Азербайжан, Венгрія, Словакія, Германія. 6. Суд прийшов до висновку, що витяг з протокола оформлений не вірно і не може бути належним доказом у справі. 7. Згідно з приписом контролюючого органу, газіровані напоитки реалізовувалися з порушенням вимог законодавства. 8. У судовому рішенні згадується, що рух шестидесятників мав значення для формування правозахисної думки. 9. В аудиторському звіті зазначено, що закупочна ціна товарів була завищена порівняно з риночною. 10. Суд апеляційної інстанції вказав, що рішення ухвалене з урахуванням діючого законодавства. 11. Захисник повідомив про намір подати ходатайство щодо виклику додаткових свідків.

2. Скласти порівняльну таблицю географічних назв.

№	Мовою оригіналу	Яка мова?	Українською	Англійською
1	Magyarország	угорська	Угорщина	Hungary
2				
3				
4				
5				

3. Записати слова з великої, де потрібно, літери.

верховний суд України, рада адвокатів України, сумський апеляційний суд, департамент земельних ресурсів виконавчого органу київської міської ради,

президент України, вища рада правосуддя, народний депутат України, нотаріальна контора, кабінет міністрів України, міністерство юстиції України, закон України «про національну поліцію», вулиця професора В. Толока, дамоклів меч (фразеологізм), представник президента України, академік В. Чабаненко, сенбернар (порода собак), південно-африканська республіка, новий рік (свято), вища кваліфікаційна комісія суддів України, президент фірми, конституційний суд України, юридичний факультет, європейський союз, міжнародний валютний фонд, національна поліція України, демократична партія України, банк «аваль», твітер, енциклопедія «вікіпедія», офіс генерального прокурора, сир «гуцульський», автомобіль «мазда».

4. *Провідміняти (усно) географічні назви.*

Кам'янець-Подільський, Карпати, Кривий Ріг, Черкаси, Прага, Запоріжжя.

5. *Утворіть назви мешканців населених пунктів та назви народів від запропонованих слів. Виконайте завдання, опрацювавши джерело URL: <https://surl.cc/hxqzkh>*

Запоріжжя, Азія, Черкаси, Лубни, Луцьк, Токмак, Рівне, Данія, Дрогобич.

6. *Виправити помилки в оформленні документа.*

Росписка

Я, Ілик Інна Іллівна, взяла в борг у Біленко Яна Ігоревича 650 (шістьсот п'ятдесят) грн. Зобов'язуюся повернути всю суму до 5 січня 2026 р.

Домашній адрес: ул. Чарівная, 11, кв. 3 Запоріжжя. Паспорт СВ 679849, виданий Шевченківським РВ УМВС України в Запорізькій області 10 листопада 2016 р.

6 листопада 2025 р.

Підпис

Підпис Ілик І. І.

засвідчую.

Державний

(підпис)

Роман Пилюк

нотаріус

6 листопада 2025 р.

(печатка)

Довіреність

Я, Потапенко Ольга Юрьівна, студентка Юридичного факультету ЗНУ, довіряю Хомчаку Андрію Григорійовичу, за його паспортом серії СВ № 39061, виданим Вільнянським РВ УМВС України в Запорізькій обл. 1 червня 1999 р., отримати в касі університету призначену мені стипендію згідно з наказом № 456 від 11.01.23, у розмірі 543 (п'ятьсот сорок три) гривні 7 (сім) копійок.

1.11.2023

Підпис Потапенко О.Ю.

засвідчую

Начальник відділу кадрів

(підпис)

Кошенко В.І.

7. Ознайомтеся з текстом доручення про проведення слідчої дії (С. 19, Процесуальні документи досудового розслідування (слідчого, прокурора, адвоката та слідчого судді) : наук.-практ. посібн. / за ред. М. А. Погорецького та О.П. Кучинської. Київ : Алерта, 2018. 254 с.). Проаналізуйте його за такими пунктами: 1. Які мовні особливості ви помітили у тексті документа? 2. Чи є в документі граматичні, орфографічні або стилістичні помилки? Наведіть приклади. 3. Як використання юридичної термінології впливає на зрозумілість тексту для пересічного читача? 4. Чи відповідає мова документа вимогам офіційно-ділового стилю? Обґрунтуйте свою відповідь. 5. Визначте, які мовні конструкції створюють чіткість та однозначність викладу, а які – навпаки, можуть викликати двозначність. 6. Запропонуйте, як можна було б покращити мовне оформлення документа, не змінюючи його юридичного змісту.

8. Опрацювати статтю «Довіреність чи доручення?» (<https://surl.li/ezxjnr>) та висловити власні думки щодо порушених у ній питань